

Predstavljanje međuinstitucijskoga interdisciplinarnog projekta

Repozitorij nacionalnomanjinskih jezika u Hrvatskoj (RENA)

dr. sc. Marina Perić Kaselj, Institut za migracije i narodnosti

dr. sc. Željko Jozić, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

dr. sc. Filip Škiljan, Institut za migracije i narodnosti

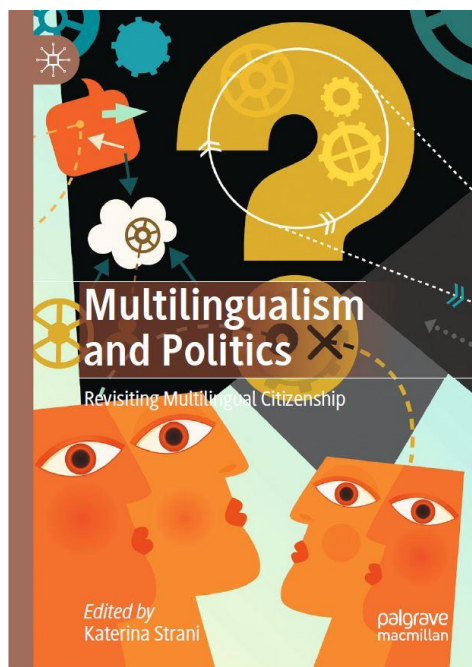
dr. sc. Kristian Lewis, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

II. savjetovanje Hrvati u Sloveniji

Novo Mesto, 11. listopada 2022.

Kako smo se našli i kako smo dogovorili suradnju

- listopad 2017. – prijedlog za suradnju na poglavlju u knjizi *Multilingualism and Politics: Revisiting Multilingual Citizenship*, ur. Katerina Strani, Heriot-Watt University, Edinburgh
- *For Whom the School Bell Tolls: Minority Language Politics in the Croatian Educational System* s Anitom Skelin Horvat

For Whom the School Bell Tolls: Minority Language Politics in the Croatian Educational System

Kristian Lewis, Anita Skelin Horvat, and Filip Škiljan

12.1 Introduction

In the course of history, Croatia was part of different multinational and therefore multilingual states: Croatian-Hungarian Kingdom (1102–1526), Austro-Hungarian Empire (1527–1918), Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes (1918–1929), Kingdom of Yugoslavia (1929–1941) and Socialist Federative Republic of Yugoslavia (1945–1991). Although all

K. Lewis (✉)
Institute of Croatian Language and Linguistics, Zagreb, Croatia
e-mail: kLewis@ihjj.hr

A. Skelin Horvat
Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Linguistics, University
of Zagreb, Zagreb, Croatia
e-mail: askelin@ffzg.hr

F. Škiljan
Institute for Migration and Ethnic Studies, Zagreb, Croatia
e-mail: filip.skiljan@imin.hr

© The Author(s) 2020
K. Strani (ed.), *Multilingualism and Politics*,
https://doi.org/10.1007/978-3-030-40701-8_12

285

objavljeno 2020. kod Palgrave Macmillana

Kako smo se našli i kako smo dogovorili suradnju

- Sporazum o suradnji između IMIN-a i IHJJ-a od 31. svibnja 2019.
 - zajednički istraživački programi
 - projekti na području znanosti i izdavaštva
 - znanstvena predavanja i radionice...
- tijekom 2021. dogovori o suradnji na novome projektu o jezicima nacionalnih manjina u Hrvatskoj – osim obrazovnoga sustava usmjerili bismo znanstveni interes i na druga područja
 - povijest
 - demografija
 - kultura

Suradnički tim

voditelj projekta: dr. sc. Kristian Lewis, znanstveni savjetnik, IHJJ

suvoditelj projekta: dr. sc. Filip Škiljan, znanstveni savjetnik, IMIN

projektno razdoblje: 1. veljače 2022. – 1. veljače 2025.

suradnici na projektu

- dr. sc. Dragutin Babić, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, IMIN
- dr. sc. Mirjana Crnić Novosel, znanstvena suradnica, IHJJ
- dr. sc. Vlatka Dugački, viša znanstvena suradnica, Leksikografski zavod *Miroslav Krleža*
- dr. sc. Željko Jozić, znanstveni savjetnik, IHJJ
- Diana Mikšić, prof., viša arhivistica, Hrvatski državni arhiv
- dr. sc. Marina Perić Kaselj, viša znanstvena suradnica, IMIN
- dr. sc. Domagoj Vidović, viši znanstveni suradnik, IHJJ

O projektu

- 22 nacionalne manjine u Hrvatskoj – 21 jezik ili ipak 22 jezika?
 - Nijemci i Austrijanci – njemački, a Romi – romani čhib i bajaški
 - Židovi – hebrejski, jidiš, ladino, hrvatski?
 - vlaški jezik
- albanski, bugarski, bošnjački, crnogorski, češki, mađarski, makedonski, njemački, poljski, ruski, rusinski, rumunjski, romski, srpski, slovački, slovenski, turski, ukrajinski, vlaški, talijanski i hebrejski jezik
- jezici nacionalnih manjina u školstvu – model A, B i C
 - model A: cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalnih manjina, uz obvezno učenje hrvatskoga jezika i to isti broj sati kao i jezik nacionalne manjine
 - model B: dvojezičnost, npr. prirodna grupa predmeta predaje se na hrvatskome jeziku, a društvena grupa predmeta na jeziku nacionalne manjine
 - model C: nastava se izvodi na hrvatskome jeziku uz dodatnih dva do pet sati tjedno

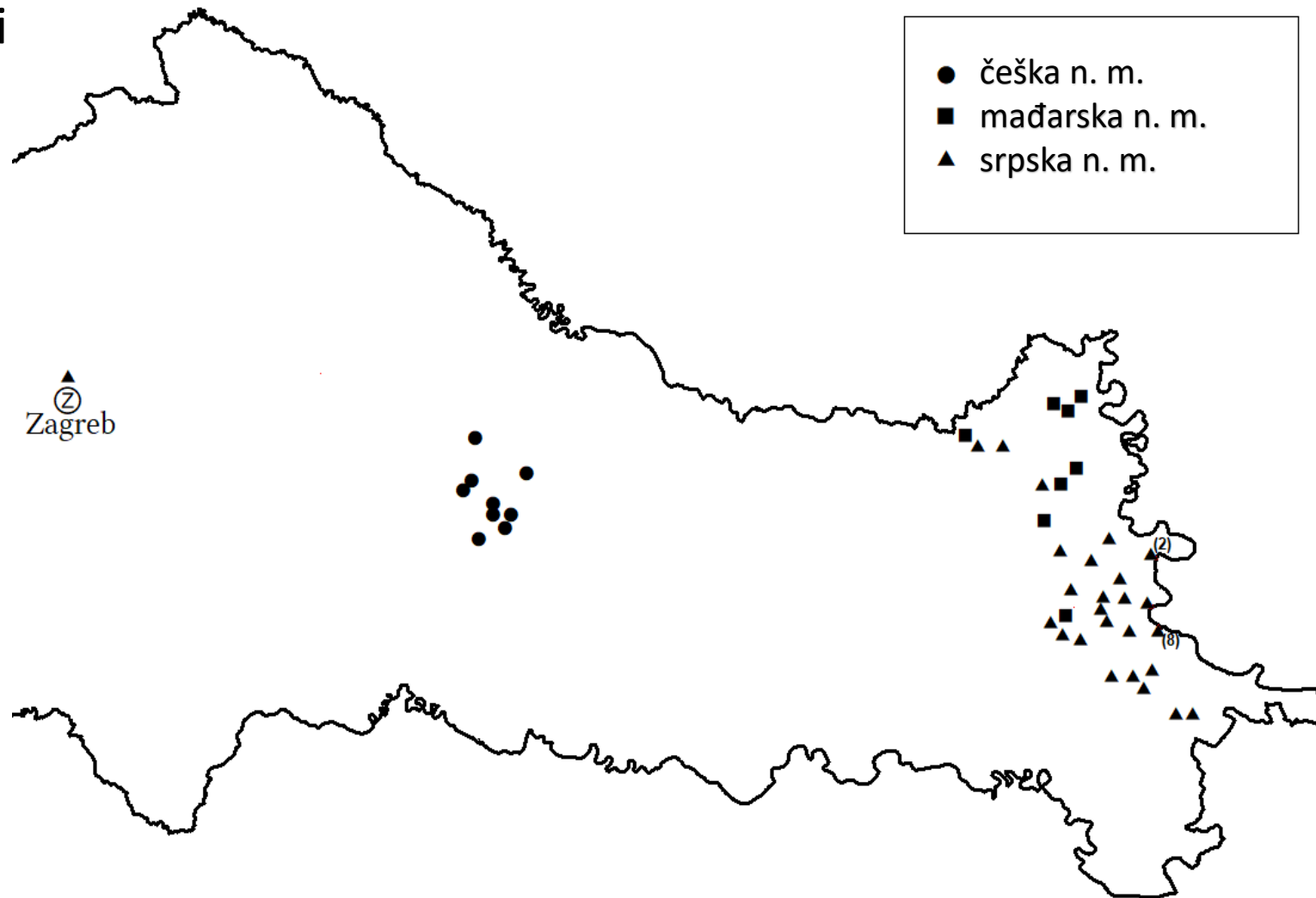

O projektu

- povijesne i demografske obavijesti o nacionalnim manjinama
 - arhivski i terenski rad, proučavanje relevantne znanstvene literature
- kulturne i umjetničke djelatnosti
 - kulturne udruge, književnost, glazba, likovnost, ples, film, arhitektura...
 - znamenite osobe pripadnici nacionalnih manjina
- literatura za proučavanje pojedinih aspekata nacionalnih manjina
 - znanstvena, stručna, znanstveno-popularna literatura
 - mrežne stranice (npr. stranica *Austrijacizmi i germanizmi u hrvatskome jeziku / Austriazismen und Germanismen im Kroatischen* Velimira Piškorca i Hannesa Scheutza, <https://www.sprachatlas.at/lehnwoerter/data/atlas.html>)
 - publikacije u izdanju nacionalnih manjina – časopisi, knjige, spomenice, brošure, prigodna izdanja...

O projektu

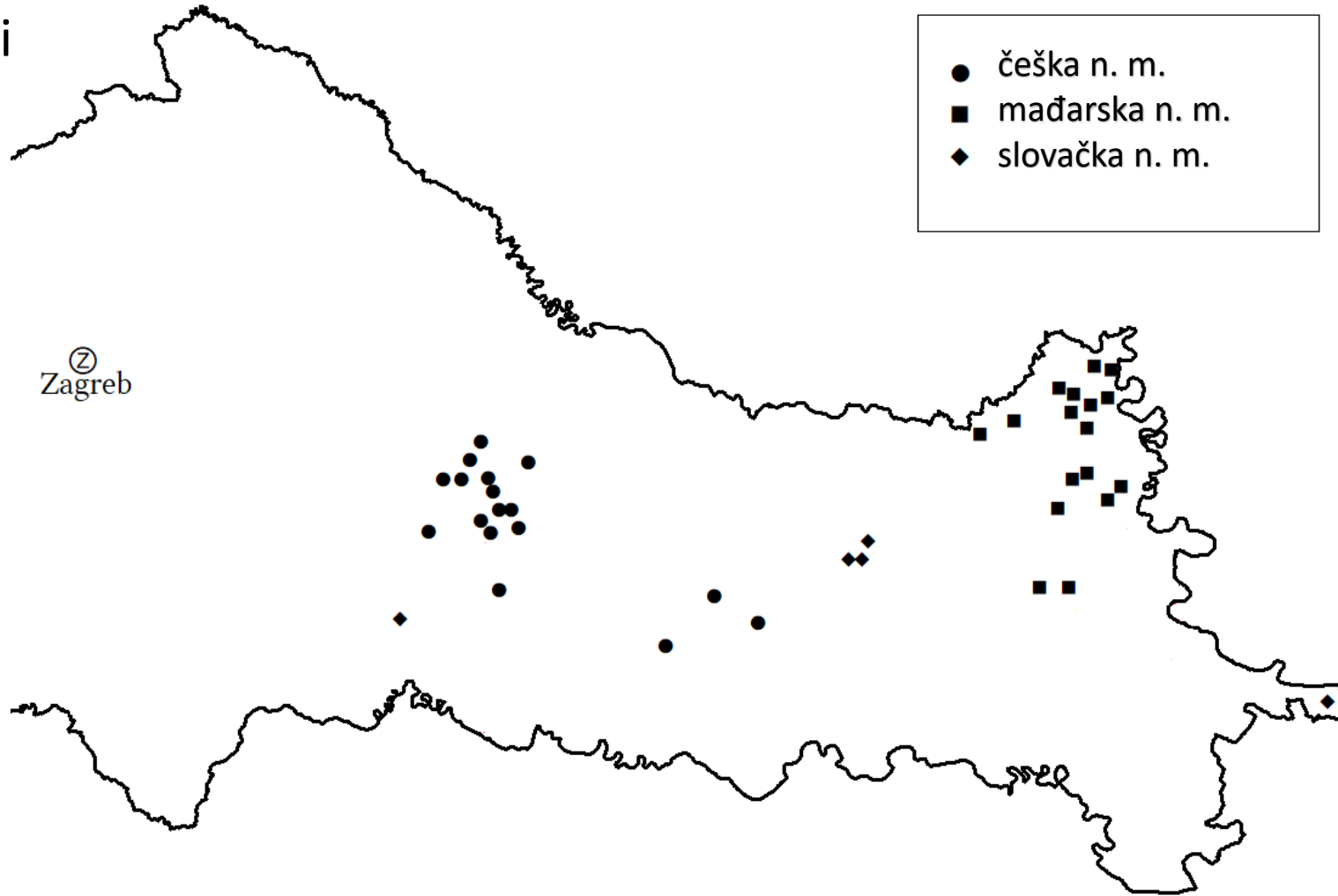
- zemljovidi

- škole u kojima se primjenjuje model A (šk. god. 2017./2018.)

O projektu

- zemljovidi

- škole u kojima se poučavao jezik n. m. (šk. god. 1945./1946.)

O projektu

- ishodi

1. izrada projektne stranice i objavljivanje podataka dobivenih istraživanjem

- <http://ihjj.hr/projekt/repozitorij-nacionalnomanjinskih-jezika-u-hrvatskoj-rena/125/>

Projekti u okviru osnovne djelatnosti

REPOZITORIJ NACIONALNOMANJINSKIH JEZIKA U HRVATSKOJ (RENA)

Voditelj: Kristian Lewis i Filip Škiljan

ODJEL

ODJEL ZA HRVATSKI
STANDARDNI JEZIK

O projektu

voditelj projekta

dr. sc. **Kristian Lewis**, znanstveni savjetnik, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (kewis@ihjj.hr)

suvoditelj projekta

dr. sc. **Filip Škiljan**, znanstveni savjetnik, Institut za migracije i narodnosti (filip.skiljan@imin.hr)

suradnici na projektu

dr. sc. **Dragutin Babić**, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, Institut za migracije i narodnosti

dr. sc. **Vlatka Dugački**, viša znanstvena suradnica, Leksikografski zavod *Miroslav Krleža*

dr. sc. **Željko Jozić**, znanstveni savjetnik, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Diana Mikšić, prof., viša arhivistica, Hrvatski državni arhiv

dr. sc. **Marina Perić Kaselj**, viša znanstvena suradnica, Institut za migracije i narodnosti

dr. sc. **Domagoj Vidović**, viši znanstveni suradnik, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

projektno razdoblje

1. veljače 2022. – 1. veljače 2025.

Sažetak projekta

Osnovni je cilj međuinstitucijskoga interdisciplinarnog projekta *Repozitorij nacionalnomanjinskih jezika u Hrvatskoj*, pokrenutoga u suradnji s Institutom za migracije i narodnosti na temelju Sporazuma o suradnji od 31. svibnja 2019., predstaviti sve nacionalnomanjinske jezike u Hrvatskoj na mrežnoj stranici. Budući da u Hrvatskoj žive 22 nacionalne manjine, obavijesti o njihovoj prošlosti i jezičnoj rasprostranjenosti predstaviti će se skupno i objedinjeno na jednome mjestu. Donijet će se informacije za albanski, bugarski, bošnjački, crnogorski, češki, mađarski, makedonski, njemački, poljski, ruski, rusinski, rumunjski, romski, srpski, slovački, slovenski, turski, ukrajinski, vlaški, talijanski i hebrejski jezik. U sklopu projekta posebna će se pozornost posvetiti nacionalnomanjinskome školstvu, odnosno njegovanju jezičnih osobitosti pojedinih nacionalnih manjina putem modela A, B i C. Uz jezične značajke za svaku nacionalnu manjinu izradit će se zemljovid na kojima će biti označeno na kojim se prostorima govori ili piše na pojedinome jeziku nacionalne manjine. Na stranici će također biti popisana i dostupna literatura o manjinskim jezicima i općenito o nacionalnim manjinama u Hrvatskoj. Stranica na kojoj će biti objavljene informacije pružit će zainteresiranima (široj javnosti, studentima, profesorima, pripadnicima nacionalnih manjina i znanstvenicima) i podatke o udrugama i društvima nacionalnih manjina te povijesni kontekst doseljavanja i življenja na određenome prostoru utemeljen na istraživanju arhivske građe. Uz to, navest će se i demografski podatci o pojedinoj manjini od 1880. do 2021. godine. Predviđene su diseminacijske aktivnosti tijekom trajanja projekta (okrugli stolovi, razgovori s pripadnicima nacionalnih manjina o projektnim temama i sl.) na područjima na kojima žive nacionalnomanjinske zajednice kako bi se projekt dodatno približio široj javnosti, ali i samim pripadnicima nacionalnih manjina te znanstvenicima.

Izbor radova suradnika na projektu

Babić, D. 2015. *Nacionalne manjine u Hrvatskoj: sociološka perspektiva*. Plejada. Zagreb.

Babić, D.; Škiljan, F.; Župarić Iljić, D. 2011. *Nacionalne manjine u Zagrebu. Položaj i perspektive*. Plejada. Zagreb.

Čilaš Šimpraga, A.; Ivšić Majić, D.; Vidović, D. 2018. *Rječnik suvremenih hrvatskih osobnih imena*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.

Dugački, V. 2011. *Svoj svome: češka i slovačka nacionalna manjina u međuratnoj Jugoslaviji*. Srednja Europa. Zagreb.

O projektu

- **ishodi**

2. objavljivanje znanstvenih, stručnih i znanstveno-popularnih radova s projektnom tematikom
3. objavljivanje knjižne publikacije u završnoj godini projekta
4. diseminacijske aktivnosti – predstavljanje projekta, okrugli stol, razgovori s pripadnicima nacionalnih manjina o projektnim temama (zapadna Slavonija, istočna Slavonija, Istra, Međimurje, Banija/Banovina, Kordun, Dalmatinska zagora i Lika), jačanje vidljivosti nacionalnih manjina u višejezičnome okružju kakvo Hrvatska i jest
5. otvaranje mogućnosti za suradnju s pripadnicima nacionalnih manjina u Hrvatskoj, članovima znanstvene zajednice, profesorima, studentima i svima zainteresiranima

Projektna stranica

- u rujnu ove godine predstavljena je mrežna stranica projekta RENA

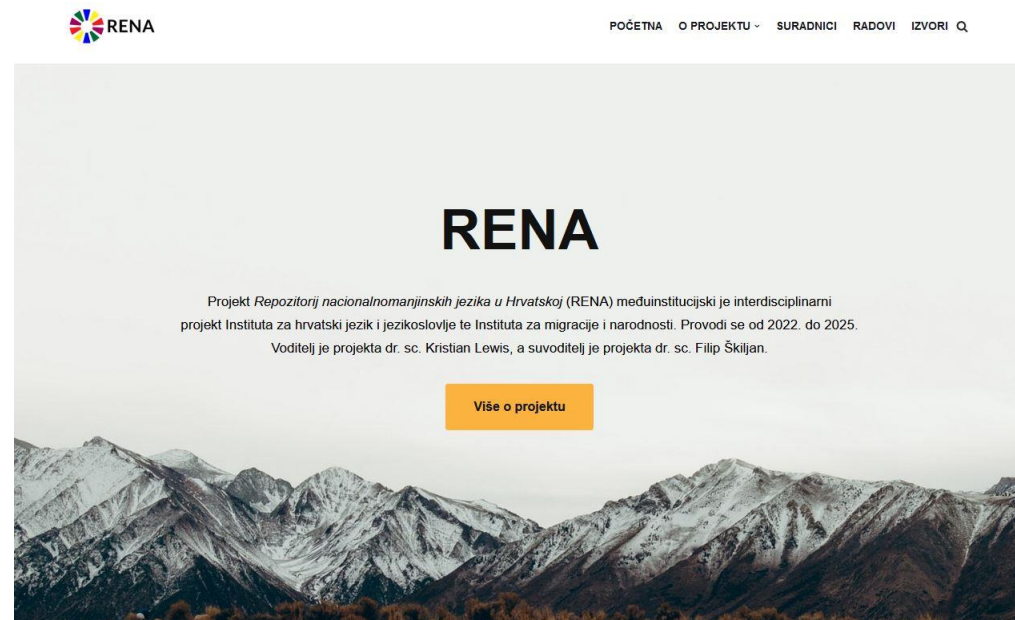
<https://rena.jezik.hr/>

- Projektne aktivnosti – predstavljanja, diseminacija

- Projektni rezultati – zemljovid

- Radovi – dvije knjige i dva rada

- Izvori – dokumenti i poveznice

Projektna stranica

- u rujnu ove godine predstavljena je mrežna stranica projekta RENA

<https://rena.jezik.hr/>

- Projektni rezultati – zemljovidi
 - interaktivni zemljovid sa školama u kojima se održava nastava na jeziku nacionalnih manjina prema modelima A i B
 - zemljovidi sa školama u kojima se održava nastava na mađarskome, talijanskome, srpskome i češkome jeziku prema modelima A i B
- Radovi – dvije knjige i dva rada
 - Filip Škiljan: *Tragovima nacionalnih manjina po Zagrebu*
 - Hrvoje Petrić, Filip Škiljan i Kristian Lewis: *Nacionalne manjine u Zagrebačkoj županiji*
 - Dragutin Babić: *Česi u Požeštini (Bjeliševac, Kaptol): socijalna integracija i asimilacija*
 - Domagoj Vidović: *Kratak poredbeni osvrt na hrvatsku i ukrajinsku antroponimiju*
- Izvori – dokumenti i poveznice

HVALA VAM NA POZORNOSTI!

marina.peric@imin.hr

zjozic@ihjj.hr

filip.skiljan@imin.hr

klewis@ihjj.hr